

Sygn. akt I PZ 16/16

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa K. Z.
przeciwko Zakładowi Budynków Komunalnych w C.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 sierpnia 2016 r.,
zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 16 marca 2016 r., sygn. akt IX Pa (...),

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K., postanowieniem z 16 marca 2016 r., odrzucił skargę kasacyjną K. Z. , wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 26 listopada 2015 r., z powodu jej niedopuszczalności wynikającej z wartości przedmiotu zaskarżenia nieprzekraczającej 10.000 zł.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy podał, że powódka K. Z. wniosła o zasądzenie od pozwanego pracodawcy Zakładu Budynków Komunalnych w C. odszkodowania z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę. W pozwie określiła wartość przedmiotu sporu na kwotę 7.200 zł. Wyrokiem z 29 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy w B. zasądził od pozwanego na rzecz powódki

kwotę 7.200 zł. Apelację od tego wyroku wniosła strona pozwana. Sąd Okręgowy w K., wyrokiem z 26 listopada 2015 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo.

W skardze kasacyjnej wniesionej przez pełnomocnika powódki wartość przedmiotu zaskarżenia oznaczono na kwotę 7.200 zł. Uznając, że złożona skarga nie spełnia warunku *ratione valoris* wyrażonego w art. 398² § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy, odrzucił ją na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego z 16 marca 2016 r. wniósł pełnomocnik powódki, zaskarżając wskazane orzeczenie w całości i zarzucając naruszenie art. 398² § 1 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i „nakazanie Sądowi Okręgowemu przyjęcie i przekazanie skargi kasacyjnej powódki Sądowi Najwyższemu względnie uchylenie postanowienia i przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania”.

Uzasadniając zażalenie, pełnomocnik skarżącej zarzucił, że Sąd Okręgowy błędnie określił przedmiot rozpatrywanej sprawy. Powódka złożyła do Sądu Rejonowego w B. pozew przeciwko pracodawcy o uznanie za bezskuteczne wypowiedzenia umowy o pracę w związku z likwidacją jej stanowiska pracy. Jednocześnie, z uwagi na opisaną w pozwie sytuację istniejącą u pracodawcy, w przypadku uznania przez Sąd oświadczenia pracodawcy za bezzasadne, wybrała alternatywną formę zadośćuczynienia w postaci trzymiesięcznego wynagrodzenia. Sąd Rejonowy uznał roszczenie powódki za zasadne i ustalił, że wypowiedzenie było nieuzasadnione; w konsekwencji zasądził na jej rzecz odszkodowanie. Już po wpłynięciu sprawy do Sądu Okręgowego w wyniku apelacji pozwanego Sąd ten określił roszczenie powódki (w jej ocenie błędnie) jako roszczenie o odszkodowanie a nie o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne. Od wyroku Sądu Okręgowego powódka wniosła skargę kasacyjną dotyczącą uznania wypowiedzenia za bezskuteczne i jedynie „w celach porządkowych” wpisała wartość przedmiotu zaskarżenia na poziomie jej trzymiesięcznego wynagrodzenia. Sąd Okręgowy, konsekwentnie błędnie oceniając roszczenia powódki, uznał, że skarga powinna ulec odrzuceniu z uwagi na zbyt niską wartość przedmiotu zaskarżenia. W ocenie skarżącej stanowisko Sądu Okręgowego jest błędne, ponieważ w jej przekonaniu roszczenie o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne ma „charakter

niematerialny”, a tym samym dopuszczalność skargi kasacyjnej w takiej sprawie nie jest uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Przede wszystkim błędne jest założenie skarżącej, że sprawa o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne, a po upływie okresu wypowiedzenia, gdy umowa uległa już rozwiązaniu – o przywrócenie do pracy (art. 45 § 1 k.p.), ma charakter sprawy o prawa niemajątkowe. Przeczy temu założeniu chociażby treść art. 23¹ k.p.c., który przewiduje, że w sprawach o roszczenia pracowników dotyczące nawiązania, istnienia lub rozwiązania stosunku pracy wartość przedmiotu sporu stanowi, przy umowach na czas określony – suma wynagrodzenia za pracę za okres sporny, lecz nie więcej niż za rok, a przy umowach na czas nieokreślony – za okres jednego roku. Sam ustawodawca zakłada zatem, że sprawa o rozwiązanie stosunku pracy, w szczególności o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne (stwierdzenie bezskuteczności wypowiedzenia) albo o przywrócenie do pracy po upływie okresu wypowiedzenia, jest sprawą o prawo majątkowe, w której możliwe jest oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia. Również w orzecnictwie sądów nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, że sprawy o przywrócenie do pracy (o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne) są sprawami o prawa majątkowe, w których strona wnosząca skargę kasacyjną ma obowiązek oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia według reguły przewidzianej w art. 23¹ k.p.c. (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 stycznia 2008 r., I BP 47/07, LEX nr 621772; z 20 maja 2003 r., I PZ 29/03, LEX nr 1130931; z 8 kwietnia 2002 r., I PZ 18/02, Prokuratura i Prawo – wkładka 2003 nr 4, poz. 41).

Teza o rzekomo niemajątkowym charakterze roszczeń skarżącej (powódki) jest w związku z tym nie do obrony.

Należy podzielić stanowisko Sądu Okręgowego o niedopuszczalności skargi kasacyjnej także z innych przyczyn.

Nie ma racji skarżąca, kiedy twierdzi, że od początku domagała się uznania wypowiedzenia za bezskuteczne (i taki był przedmiot sprawy), a Sąd Okręgowy

błędnie w sentencji wyroku zakwalifikował jej roszczenie jako roszczenie o odszkodowanie. W pozwie skarżąca domagała się: 1) uznania za bezskuteczne oświadczenia pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem, 2) zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki odszkodowania w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia. Wartość przedmiotu sporu oznaczyła w pozwie na 7.200 zł, co odpowiadało wysokości jej trzymiesięcznych zarobków. W uzasadnieniu pozwu powódka stwierdziła, że z uwagi na to, że od początku swojej pracy jest traktowana w sposób nieprawidłowy przez bezpośrednią przełożoną i nie widzi dalszej perspektywy swojej pracy z tą osobą u tego pracodawcy, domaga się odszkodowania za bezprawne rozwiązanie z nią umowy o pracę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia. Należy w tej sytuacji uznać, że już w pozwie powódka jednoznacznie sprecyzowała swoje roszczenie jako roszczenie o odszkodowanie – a zatem dokonała świadomego wyboru jednego z przysługujących jej alternatywnie roszczeń związanych z nieuzasadnionym lub naruszającym prawo wypowiedzeniem umowy o pracę przez pracodawcę (art. 45 § 1 k.p.). Przy tak określonym żądaniu, Sąd Rejonowy prowadził od początku sprawę jako sprawę o odszkodowanie (por. określenie przedmiotu sprawy w protokołach rozpraw z 8 maja 2015 r. – k. 27, z 19 czerwca 2015 r. – k. 49 oraz w sentencji wyroku Sądu Rejonowego z 29 czerwca 2015 r. – k. 59). Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo w całości, zasądzając od pozwanego na rzecz powódki kwotę 7.200 zł tytułem odszkodowania. Od wyroku zasądzającego odszkodowanie apelację wniosła wyłącznie strona pozwana. Na etapie postępowania apelacyjnego, wszczętego w wyniku wniesienia apelacji przez pozwanego pracodawcę, przedmiotem sprawy rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy było już tylko i wyłącznie zasądzone na rzecz powódki odszkodowanie, a nie uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne. Oznaczenie przedmiotu sprawy w sentencji wyroku Sądu Okręgowego jest zatem prawidłowe i nie jest uzasadniony zarzut powódki, że Sąd odwoławczy określił ten przedmiot błędnie lub wadliwie. Zmiana wyroku Sądu Rejonowego i oddalenie powództwa nie oznaczała w tym przypadku oddalenia powództwa o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne, lecz oddalenie powództwa o odszkodowanie w wysokości zasądzonej przez Sąd Rejonowy, czyli w kwocie

7.200 zł. To ta kwota wyznaczała wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego w związku ze skargą kasacyjną wniesioną przez powódkę.

W postanowieniu z 30 stycznia 2003 r., I PK 263/02 (LEX nr 79080), Sąd Najwyższy stwierdził, że w sprawie, w której sąd zasądził od pracodawcy na rzecz pracownika odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem (art. 45 § 1 lub § 2 k.p. w związku z art. 47¹ k.p.), wartość przedmiotu zaskarżenia stanowi dla pozwanego pracodawcy zasądzona kwota pieniężna (art. 19 § 1 k.p.c. w związku z art. 368 § 2 k.p.c.), a nie suma wynagrodzenia za pracę za okres jednego roku (art. 23¹ k.p.c. w związku z art. 368 § 2 k.p.c.). Ta sama kwota wyznacza wartość przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego. W rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji wynosiła 7.200 zł i taka też jest (nie może być inna) wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej. Została ona od początku prawidłowo oznaczona przez pełnomocnika powódki w samej skardze kasacyjnej (właśnie na kwotę 7.200 zł – k. 111). Późniejsze twierdzenie pełnomocnika skarżącej, zawarte w uzasadnieniu zażalenia, o rzekomo błędnym, jedynie „w celach porządkowych”, wpisaniu wartości przedmiotu zaskarżenia na poziomie trzymiesięcznego wynagrodzenia powódki, mające na celu wykazanie, że skarga jest dopuszczalna, jest bezskuteczne i pozbawione racji. Wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej nie może być wyższa od wartości przedmiotu sporu w postępowaniu apelacyjnym.

Powyższe rozważania prowadzą do wniosku, że bezzasadny okazał się zarzut naruszenia art. 398² § 1 k.p.c. Zażalenie jako bezzasadne podlegało zatem oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.